

Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 01
дүгээр сарын 15-ны өдрийн 10 дугаар
тушаалын хоёрдугаар хавсралт

№ 10.1.9

БАЙГУУЛЛАГЫН НЭР

Утас: _____;
Факс: _____;

СУВИЛАХҮЙН ТӨВИЙН ТУСЛАМЖ
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧНАР, АЮУЛГҮЙ
БАЙДЛЫГ ШАЛГАХ ХЯНАЛТЫН
ХУУДАС

A. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Хяналт шалгалт эхэлсэн: 20__он __ сар __ өдөр, __ цаг __ мин; Дууссан: 20__он __ сар __ өдөр, __ цаг __ мин;

Хяналт шалгалтын төрөл	Үдирдамж	Хяналт шалгалтын бүрэлдэхүүн
Төлөвлөгөөт Төлөвлөгөөт бус	Дугаар	

Хяналт шалгалтад хамрагдсан аж ахуйн нэгж байгууллага

Эрх бүхий удирдах албан тушаалтан	Хяналтын объект
Албан тушаал	Овог, нэр Утас, и-мэйл Хаяг, байршил
Хяналт шалгалтад байлицсан албан тушаалтан	Албан тушаал Овог, нэр Утас, и-мэйл
Тусlamж, үйлчилгээний нэр төрөл /тохирохыг + тэмдэглэнэ/	

1. Сувилахуйн төв

Өмнөх хяналт шалгалтын мэдээ	
Хяналт шалгалтад хамрагдсан сүүлийн хугацаа	
Өмнөх шалгалтаар авч байсан арга хэмжээ, гүйцэтгэлийн байдал	

Шаардлага хангасан
асуултын тоо:

Хууль сахин
мөрдөлтийн хувь:

Шаардлага хангаагүй
нийт оноо:

Эрсдэл үүсэх
магадлалын хувь:

Эрсдэл үүсэх магадлал

--

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН АСУУЛТУУД, ҮНЭЛГЭЭ

№	Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, стандартын нэр, зүйл, заалт	Асуултууд	Батлагсан оноо		Авсан оноо	Гүйцэтгэл-ийн шалгалт
			Шаардлага хангасан	Шаардлага хангаагүй		
1	2	3	4	5	6	
1	Зөвшөөрлийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 19.1. Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний тухай хуулийн 12.3.1 дэх заалт	Эрх бүхий байгууллагаас олгосон зөвшөөрөлтэй				
	1. Тусlamж үйлчилгээний төрөл		0	80		
2	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний тухай хуулийн 12.4. Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 5.1, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 5.1, 10.10 хэсэг,	ӨЭМТ, СЭМТ-өөс илгээсэн байнгын асаргаа сувилгаа шаардлагатай үйлчлүүлэгчийг урт удаан хугацаанд хэвтүүлэн эмчлэх, сувилах тусlamж үзүүлдэг	0	20		
3	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний тухай хуулийн 12.4. Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 5.1, Эрүүл мэндийн үйлчилгээ авахаар хүсэлт гаргасан сайдын 2017 оны "Журам батлах үйлчлүүлэгчид тусlamж үйлчилгээ тухай" 381 дүгээр тушаалын үзүүлдэг нэгдүгээр хавсралтын 5.2, 10.10, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" A/41 дүгээр тушаал	Гэрээр сувилахуйн тусlamж стандартын 5.1, Эрүүл мэндийн үйлчилгээ авахаар хүсэлт гаргасан сайдын 2017 оны "Журам батлах үйлчлүүлэгчид тусlamж үйлчилгээ тухай" 381 дүгээр тушаалын үзүүлдэг нэгдүгээр хавсралтын 5.2, 10.10, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" A/41 дүгээр тушаал	0	20		
4	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний тухай хуулийн 12.4. Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 5.1, Эрүүл мэндийн иргэдийг өдрийн цагаар сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын зөвлөгөө, тусlamж үйлчилгээ нэгдүгээр хавсралтын 5.3, 10.10 дахь хэсэг	Хүнд архаг өвчтэй, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй боловч Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл явах чадвартай, гэрийнхэн нь ар ажиллагаа MNS 6755:2019 гэртээ тусlamж үзүүлэх боломжтой стандартын 5.1, Эрүүл мэндийн иргэдийг өдрийн цагаар сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын зөвлөгөө, тусlamж үйлчилгээ нэгдүгээр хавсралтын 5.3, 10.10 дахь хэсэг	0	20		

5	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн 12.4, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 5.2 Журам батлах тухай Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 381 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 5.4, 10.12	Хүн амд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, өвчнөөс сэргийлэх, эрүүл амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэх сургалт явуулж, зөвлөгөө өгдөг	0	20
2. Нийтлэг үйл ажиллагаа		0	220	
6	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.1, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаал	Төв нь үйл ажиллагаандаа батлагдсан дүрмийг мөрдөж ажилладаг	0	20
7	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.5, Монгол улсын Шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2019 оны "Дүрэм батлах тухай" 116/A/565 дугаар тушаалын хавсралт 2.5, 2.6, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 12 хэсэг,	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал /ЭМТҮЧАБ/-ын багийг зохион байгуулсан	0	20
8		Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал /ЭМТҮЧАБ/-ын баг нь тогтол хуралдаж, хэлэлцсэн асуудлаараа шийдвэр гаргаж, хэрэгжүүлэн ажилладаг	0	20
9	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.5, 13.2.6, 13.3, 13.4, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны " Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 10.17, Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны "Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай" А/566 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт,	Байгууллагын эрсдэлийн үнэлгээ хийж, эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөн ажилладаг	0	20
10	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйлчилгээтэй холбоотой үүссэн, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.4, 13.2.7, Эрүүл нэлөөлсөн тохиолдлуудыг мэндийн сайдын 2024 оны бүртгэдэг, мэдээлдэг, хариу арга "Журам батлах тухай" А/112 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт	Эрүүл мэндийн тусламж аюулгүй байдалд сэргеөр хэмжээ авдаг, давтан гарахаас сэргийлэх арга хэмжээ авч ажилладаг	0	20

11	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.3, Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны "Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай" А/566 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралт	Ижил мэргэжилтний үнэлгээг зааврын дагуу гүйцэтгэж, эмнэлгийн тусlamжийн чанарыг сайжруулж ажилладаг	0	20		
12	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.6 дахь хэсэг,	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн бэлэн байдал, хариу арга хэмжээ авах чадавхтай, гамшигийн үеийн нөөцийн сан бүрдүүлж, эмнэлгийн яаралтай тусlamж үзүүлэх нөхцөлийг хангаж ажилладаг.	0	10		
13	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 6.2.8, Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны Сувилахуйн мэргэжилтний ёс зүйн дүрэм батлах тухай А/319 дүгээр тушаал	Сувилахуйн мэргэжилтний ёс зүйн дүрмийг мөрдүүлж, ёс зүйн болон харилцаа хандлагын зөрчлөөс сэргийлж ажилладаг.	0	20		
14	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 8, Эрүүл мэндийн цаг хугацаанд нь үнэн зөв гаргаж, сайдын 2017 оны "Журам батлах бусад тухай" 381 дүгээр тушаалын мэдээллээр зөв хангадаг нэгдүгээр хавсралтын 10.2 дахь хэсэг	Үйл ажиллагааны тайлан мэдээг	0	10		
15	Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны "Журам батлах тухай" А/352 дугаар тушаал	Үйлчлүүлэгчийг зөв танин тодруулах журмыг мөрддөг	0	10		
16	Иргэдээс төрийн байгууллага албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйл,	Тухайн байгууллагад иргэд байгууллагаас эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ, эмч, мэргэжилтний ёс зүй харилцаа хандлагатай холбоотой гомдлыг үнэн зөв шийдвэрлэдэг.	0	20		
17		Хууль хяналтын болон төрийн захиргааны байгууллагад эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ, эмч, мэргэжилтний ёс зүй харилцаа хандлагатай холбоотой гомдол санал гарч, нотлогдсон	0	30		

3. Хүний нөөц

0 90

		Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээг гардан үзүүлдэг эмнэлгийн мэргэжилтэн, тусlamж үйлчилгээ 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A1.1	Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээг гардан үзүүлдэг эмнэлгийн мэргэжилтэн, тусlamж үйлчилгээ 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A1.1	0	20		
18		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A1.1	Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээнд гардан оролцож байгаа диплом бакалаврын сувилагчийн болон туслах сувилагчийн харьцаа 3:1-ээс багагүй	0	20		
19		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A2.2	Сувилахуйн мэргэжилтнээс гадна үйл ажиллагааны чиглэлээр бусад эмч мэргэжилтнийг зохицой орон тоогоор ажиллуулдаг	0	20		
20		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A2.3, A1 дүгээр хүснэгт	Эмнэлгийн мэргэжилтнүүд олгогдсон тусгай зөвшөөрлийн төрлөөр эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлдэг	0	30		
21		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйл, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын А хавсралтын A1.2	4. Тусlamж үйлчилгээ	0	270		
22		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.2, 10.4, ЭМС-ын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын хоёрдугаар хавсралт, гуравдугаар хавсралтын 5.1.1-5.1.12	ӨЭМТ, СЭМТ-өөс сувилахуйн төвд илгээх өвчин эмгэгийн болон тусlamж үйлчилгээний жагсаалт /18/-д заагдсан, хүрээгээр үйлчлүүлэгчийг хүлээн авдаг	0	20		
23		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1-20.2.3, Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS 7014:2023 стандартын 4, 5, 6, 8.6-8.8, 8.11, 8.14-8.16, 10, 11 заалт	Эрүүл мэндийн үйлчилгээг үзүүлж буй эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтан, ажлын байранд болон үйлчлүүлэгчид тавигдах шаардлагыг хэрэгжүүлдэг	0	20		
24		Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/352 дугаар "Журам батлах тухай" тушаал	Үйлчлүүлэгчийг зөв таньж тодруулах журмыг мөрддөг	0	20		
25		Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/220 дугаар "Журам батлах тухай" тушаал	Үйлчлүүлэгчийг аюулгүй тээвэрлэх журмыг мөрддөг	0	20		
26		Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны "Заавар батлах тухай" А/22 дугаар тушаал	Ахмад настанд үзүүлэх тусlamж, үйлчилгээний зааврыг мөрддөг	0	20		
27		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 28.4.3, Сувилахуйн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.4.3 - 10.4.8, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын хоёрдугаар хавсралтын 3.1	Магистрын боловсролын зэрэгтэй сувилагч үйл ажиллагааны үлгэрчилсэн жишигт заагдсан үүргийг гүйцэтгэдэг	0	20		

	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 28.4.3, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.4.3 - 10.4.8, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын 2 дугаар хавсралтын 3.2	Бакалаврын боловсролын зэрэгтэй сувилагч үйл ажиллагааны мэндийн сайдын 2017 оны "улгэрчилсэн жишигт заагдсан үүргийг гүйцэтгэдэг	0	20		
28	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 28.4.3, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.4.3- 10.4.8, Эрүүл сувилагч үйл ажиллагааны мэндийн сайдын 2017 оны үлгэрчилсэн жишигт заагдсан "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын 2 дугаар хавсралтын 3.3	Дипломын боловсролын зэрэгтэй сувилагч үйл ажиллагааны мэндийн сайдын 2017 оны үлгэрчилсэн жишигт заагдсан "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын 2 дугаар хавсралтын 3.3	0	20		
29	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 28.4.3, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.4.4, ЭМС-ын 2017 оны " Журам батлах тухай" 381 түүх"-д тэмдэглэдэг дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 8.3	Үйлчлүүлэгчид үзүүлсэн тусlamж, үлчилгээний талаар "Сувилхайн оны " Журам батлах тухай" 381 түүх"-д тэмдэглэдэг дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 8.3	0	20		
30	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 28.4.3, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 10.4.2, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны " Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын гуравдугаар хавсралтын 5.1.12, ЭМС-ын 2017 оны " Журам батлах тухай " A/41 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 9	Гэрийн сувилхайн тусlamж үлчилгээг өвчний заалтын дагуу үзүүлдэг	0	20		
31	Гэрээр сувилхайн тусlamж үзүүлэх бүртээ захиалга, бүртгэлийн хуудас хөтөлдөг	0	20			
32	Гэрээр үзүүлсэн тусlamж үлчилгээний талаар цаг хугацаанд нь үнэн зөв, бүрэн гүйцэт тэмдэглэл хөтөлдөг	0	20			
33	Гэрээр үзүүлэх шилжүүлэхдээ төвд хийгдсэн эмчилгээ, сувилгаа, түүний үр дүн, цаашид анхаарах болон баримтлах сувилгааны дэглэм, гэрээр эсвэл дараагийн шатны эрүүл мэндийн байгууллагад шилжүүлж буй шалтгаан, анхаарах зүйлсийг хураангуй бичмэл тэмдэглэлтэй хамт шилжүүлдэг	0	20			
34	Үйлчлүүлэгчийг шилжүүлэхдээ төвд хийгдсэн эмчилгээ, сувилгаа, түүний үр дүн, цаашид анхаарах болон баримтлах сувилгааны дэглэм, гэрээр эсвэл дараагийн шатны эрүүл мэндийн байгууллагад шилжүүлж буй шалтгаан, анхаарах зүйлсийг хураангуй бичмэл тэмдэглэлтэй хамт шилжүүлдэг	0	20			
35	Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" А/814 дүгээр тушаалын 4	Яаралтай тусlamж үзүүлдэг	0	10		
5. Тоног төхөөрөмж						
36	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын В хавсралт	Сувилхайн тусlamж үлчилгээнд шаардлагатай тоног, төхөөрөмж, багаж хэрэгслээр хангагдсан	0	20		

37	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 20.2.1, Сувилхайн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6755:2019 стандартын 13.4.2 Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны "Журам батлах тухай" 381 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 10.1	Тоног, төхөөрөмж, хэрэгслийг үйлдвэрлэгчээс гаргасан ашиглалтын гарын авлага, холбогдох аюулгүй ажиллагааны дүрэм, журмын дагуу ашигладаг	0	20		
НИЙТ ОНОО						

$\geq 50\%$
[30%-49%]
 $\leq 29\%$

Их эрсдэлтэй
Дунд эрсдэлтэй
Бага эрсдэлтэй

0 700

В. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТААР АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ, БИЕЛЭЛТ

Оноо	Үнэлгээ	Tухайн ажс ахуйн нэгж, байгууллагад авах арга хэмжээ	Биелэлт тоон үзүүлэлт
		авах арга хэмжээ	
		<p>a/Акт</p> <ul style="list-style-type: none"> •Үйл ажиллагааг бүр зогсоосон •Түр зогсоосон •Сэргээсэн •Нохон төлбөр тогтоосон •Шинжилгээний дээж авсан •Устгасан •Хураасан <p>b/Албан шаардлага /Зөвлөмж</p> <ul style="list-style-type: none"> •Заалтын тоо <p>c/Дүгнэлт</p> <ul style="list-style-type: none"> •Үйл ажиллагааны •Ажлын байрны •Бүтээгдэхүүний <p>d/Улсын орлогийн болгосон эд</p> <p>3/Үйлс /төгрөг, и., л, кг.../</p> <p>d/Нохон төлбөр</p> <p>e/Торгууль, шийтгэвэр</p> <ul style="list-style-type: none"> •Албан тушаалтанд тоо мөнгөн дүн •Иргэнд тоо мөнгөн дүн •Байгууллагад тоо мөнгөн дүн 	
БАТАЛГААЖУУЛАЛТ		Улсын байцаагчийн албан тушаал	Хүлээн зөвшөөрсон: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан
		/ овог, нэр/	/ овог, нэр/
		/ гарын үсэг, тэмдэг/	/ гарын үсэг, тэмдэг/
			/ гарын үсэг, тамга/

Тайлбар:

Г. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГАЛТААР АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ, БИЕЛЭЛТ

Хяналт шалгалт эхэлсэн: 20__ он __ сар __ өдөр, __ цаг __ мин; Дууссан: 20__ он __ сар __ өдөр, __ цаг __ мин;

Оноо	Үнэлгээ	Tухайн ажс ахуйн нэгж, байгууллагад авах арга хэмжээ	Биелэлт
БАТАЛГААЖУУЛАЛТ		Улсын байцаагчийн албан тушаал	Хүлээн зөвшөөрсөн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан
		/ овог, нэр/	/ овог, нэр/
		/ гарын үсэг, тэмдэг/	/ гарын үсэг, тэмдэг/
			/ гарын үсэг, тамга/